

**URZĄD MIEJSKI WROCŁAWIA
BIURO ROZWOJU WROCŁAWIA**

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego w rejonie ulic: Głównej, Stabłowickiej
i Towarowej we Wrocławiu**

Opracowanie:

mgr inż. Rafał Odachowski

Wrocław 2014

Spis treści

1.	Wprowadzenie.....	3
1.1.	Podstawa prawna, cel i zakres opracowania	3
1.2.	Opis metod pracy	3
1.3.	Informacje o zawartości i głównych celach projektu MPZP	4
2.	Ocena stanu i funkcjonowania środowiska	4
2.1.	Charakterystyka środowiska przyrodniczego.....	4
2.2.	Stan środowiska i występujące zagrożenia	8
2.3.	Funkcjonowanie środowiska	13
2.4.	Uwarunkowania ekofizjograficzne	14
2.5.	Tendencje przeobrażeń przy braku realizacji MPZP	14
3.	Analiza ustaleń planu i ocena zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi	14
4.	Przewidywany wpływ realizacji ustaleń projektu MPZP na środowisko	16
4.1.	Analiza wpływu ustaleń planu na środowisko	16
4.2.	Oddziaływanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego poza obszarem opracowania	19
4.3.	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	19
4.4.	Kompleksowa ocena skutków wpływu ustaleń MPZP na środowisko	19
5.	Metody analizy realizacji postanowień projektu planu.....	20
6.	Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	21
7.	Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie MPZP	22
8.	Informacje o celach ochrony środowiska i powiązania z innymi dokumentami	22
9.	Streszczenie.....	25
10.	Spis literatury	26

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna, cel i zakres opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, która jednocześnie ustala zakres merytoryczny opracowania. Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym prognozę oddziaływania na środowisko sporządza organ opracowujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (w skrócie MPZP). Integralną częścią prognozy jest załącznik graficzny obejmujący granicami teren planu miejscowego.

Prognoza obejmuje obszar objęty projektem MPZP, który został zainicjowany uchwałą LIV/1602/10 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 9 września 2010 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic: Głównej, Stabłowickiej i Towarowej we Wrocławiu.

Celem sporządzenia prognozy jest ocena skutków (zarówno negatywnych, jak i pozytywnych), jakie mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenów oraz realizacji ustaleń projektu planu na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne oraz zabytki, z uwzględnieniem wzajemnych powiązań między tymi elementami.

W opracowaniu przedstawiono analizę stanu i funkcjonowania środowiska, jego zasobów oraz uwarunkowań przyrodniczych. Prognoza ocenia rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i inne ustalenia zawarte w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi, zgodności z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska oraz ochrony różnorodności biologicznej. Prognoza identyfikuje przewidywane zagrożenia dla środowiska, które mogą powstać na terenach znajdujących się w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń MPZP.

1.2. Opis metod pracy

W trakcie przygotowania niniejszego opracowania rozpoznano walory i zasoby przyrodnicze, stan zagospodarowania, walory krajobrazowe, stan środowiska i istniejące zagrożenia oraz uciążliwości dla środowiska i zdrowia człowieka. Zastosowana w prognozie metoda polega na porównaniu aktualnego funkcjonowania obszaru z funkcjonowaniem przewidywanym jako skutek realizacji ustaleń planu.

Realizacja ustaleń zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego spowoduje zróżnicowane zmiany w środowisku. Ich charakter, intensywność oraz zasięg uzależniony będzie od faktycznego sposobu zagospodarowania terenu oraz stopnia realizacji zapisów zawartych w projekcie planu miejscowego.

Ocenę następstw realizacji ustaleń planu dokonano z podziałem ze względu na wpływ na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego i antropogenicznego (w tym na zdrowie ludzi) znajdującego się w obrębie granic omawianego obszaru, uwzględniając wzajemne zależności między nimi. Wpływ na środowisko skutków realizacji planu różnicuje się w zależności od:

- bezpośrednio oddziaływania – bezpośrednio, pośrednio, wtórne, skumulowane;
- okresu trwania oddziaływania – długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe;
- częstotliwości oddziaływania – stałe, chwilowe;
- charakteru zmian – pozytywne, negatywne, bez znaczenia;

- zasięgu oddziaływania – miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne;
- trwałości przekształceń – nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewaloryzacji;
- intensywności przekształceń - nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne.

Oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska zgodnie z przyjętymi założeniami przedstawiono również w formie tabelarycznej. Na rysunku prognozy poszczególne tereny pogrupowano według stopnia wpływu na środowisko.

1.3. Informacje o zawartości i głównych celach projektu MPZP

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego ma na celu ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zawarto w projekcie tekstu uchwały oraz na projekcie rysunku planu.

Projekt planu miejscowego zakłada utworzenie zabudowy usługowej (w tym usług oświaty) i mieszkaniowej na terenach położonych pomiędzy ulicami Stabłowicka, Główną i Towarową w obrębie osiedli Pracze Odrzańskie i Stabłowice. Oprócz tego zakłada się zagospodarowanie wypełnionego wodą wyrobiska po dawnej kopalni ilów ceramicznych poprzez utworzenie w jego obrębie terenu usług i rekreacji. Zachowuje się istniejącą zabudowę mieszkaniową oraz szkołę podstawową. Część terenu planu przeznacza się na urządzenie zielenią.

W planie miejscowym stwarza się odpowiednie warunki dla rozwoju zabudowy, odpowiedniego wyposażenia terenów w systemy infrastruktury technicznej oraz uzupełnienia sieci drogowej. Ustala się również podstawowe wymagania dotyczące zachowania ładu przestrzennego i ochrony środowiska.

2. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska

2.1. Charakterystyka środowiska przyrodniczego

Położenie geograficzne i administracyjne

Obszar objęty planem miejscowym znajduje się w zachodniej części miasta Wrocławia. Położony jest pomiędzy stacją kolejową Wrocław-Pracze Odrzańskie mieszczącą się przy ul. Towarowej, ulicą Stabłowicką i Główną. Teren planu znajduje się w obrębie osiedli Stabłowice i Pracze Odrzańskie. Jego powierzchnia wynosi 42,6 ha.

Zgodnie z podziałem miasta na jednostki urbanistyczne, który ustalono w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia”, przedmiotowy teren znajduje się w kameralnym zespole urbanistycznym mieszkaniowym Stabłowice nad Stawami.

Według podziału Polski na jednostki fizyczno-geograficzne, obszar objęty opracowaniem należy do mezoregionu Pradolina Wrocławska, która wchodzi w skład makroregionu Nizina Śląska.

Zagospodarowanie

Sposób urządzenia przestrzeni jest różnorodny. Zabudowa skupia się w północnej i zachodniej części obszaru, wzdłuż ul. Stabłowickiej. Reprezentowane jest ona przez dwa wolnostojące, pięciokondygnacyjne budynki wielorodzinne położone przy ul. Stabłowickiej oraz

zabudowania szkoły podstawowej nr 22, które mieszczą się w północnej części obszaru MPZP. Na terenie szkoły obok obiektów dydaktycznych i administracyjnych, znajdują się również budynki mieszkalne.

W centralnej części terenu znajduje się budynek stadniny wraz rozległym wybiegiem dla koni. Zainwestowanie terenu dopełnia niewielki obiekt skupu złomu mieszczący się we wschodniej części obszaru planu (w sąsiedztwie terenów kolejowych), a także zaniedbane boisko piłkarskie położone w sąsiedztwie stadionu położonego przy ul. Stabłowickiej.

W południowej części obszaru znajduje się wypełnione wodą wyrobisko poeksploatacyjne. W ubiegłym stuleciu funkcjonowała w tym miejscu kopalnia odkrywkowa iłów ceramicznych. Wydobyte zostało zaniechane na początku lat 90-tych ubiegłego stulecia. Teren zbiornika jest niezagospodarowany, a jego brzegi porośnięte są roślinnością.

Sporą część terenu planu zajmują tereny porolne, które pozostając w stanie niezagospodarowanym, intensywnie zarastają roślinnością. W północnej części obszaru planu, na niewielkich powierzchniach prowadzone są uprawy warzyw.

Rzeźba terenu

Omawiany teren położony jest na prawym brzegu rz. Bystrzycy, która przepływa w odległości ok. 400 m na zachód od obszaru planu. Dolina rozcina obszary wysoczyznowe powstałe w trakcie zlodowacenia środkowopolskiego, podczas stadiału Odry. Obszar ten był następnie denudowany (obniżany) w trakcie zlodowacenia północnopolskiego oraz w holocenie. Rzędne terenu zawierają się w przedziale od 113,5 do 115,5 m n.p.m. Zbiornik położony jest na wysokości ok. 112,5 m n.p.m.

Pod względem morfologicznym powierzchnię tworzą: terasa zalewowa wyższa obejmująca północny skraj omawianego obszaru oraz terasa nadzalewowa Pradoliny Odry na pozostałej części terenu. W przestrzeni nie zaznacza się granica między obiema jednostkami.

Morfologia terenu zatraciła dawny charakter na skutek silnego rozwoju osadniczego, wyrównania terenu i wprowadzeniu zabudowy. Duże przekształcenia dokonały się w części południowej, gdzie wykonano wykop na potrzeby eksploatacji złoża iłów. Wcięcia w terenie tworzą dolinki rowów melioracyjnych.

Budowa geologiczna i ocena warunków geotechnicznych

Na terenie planu znajduje się kilka historycznych wierceń, które niosą informacje na temat budowy podłoża do głębokości sięgającej kilku metrów.

Podłoże geologiczne jest mało zróżnicowane. Największy zasięg występowania mają iły. Są to utwory twardoplastyczne lub półzwarte, które tworzą grunty aktywne koloidalnie i pęczniące. Na ogół są nośne, o dobrych parametrach fizykomechanicznych przy stałych warunkach wilgotnościowych. Posadowienie budynków w obrębie występowania tych gruntów wymaga podjęcia prac związanych z ich zabezpieczeniem przed zmianą warunków nawilgocenia.

Drugą grupą gruntów są występujące w północnej części terenu planu piaski i żwiry epoki holocenu. Piaski zostały nagromadzone w wyniku akumulacyjnej działalności rzeki. Budują terasę zalewową sięgając miąższość ok. 8-10 m. Pod względem geotechnicznym są nośne, mało ściśliwe, mogące stwarzać problemy w strefach występowania gruntów w stanie luźnym. Występują tu piaski drobne, średnie, pospółki oraz żwiry. Głębiej zalega glina piaszczysta. Utwory przewarstwione są warstwą iłów.

W południowej części obszaru planu funkcjonowała kopalnia odkrywkowa złoża iłów „Stabłowice”. Złoże zostało udokumentowane w 1978 r. Jego wielkość wynosiła wówczas 311 tys. m³, a jego powierzchnia 2,01 ha. W momencie zaniechania eksploatacji zasoby wynosiły 13 tys. m³. Ze względu na zły stan techniczny urządzeń i obiektów cegielni, oraz występujące

w złożu przewarstwienia gliny, odkrywkę zamknięto w lipcu 1991 r. Złoże przeznaczone jest do zbilansowania i ostatecznego zamknięcia (zgodnie z publikacją pt. „Aktualizacja wniosków z dotychczasowej weryfikacji złóż kopalin – województwo na dolnośląskie” wykonanej w 2006 r. na zlecenie Ministerstwa Środowiska). Wyrobisko przeznaczone jest do rekultywacji w kierunku rekreacyjno-sportowym.

Wody powierzchniowe

Obszar planu znajduje się w dorzeczu rz. Bystrzycy. Jest to lewy dopływ Odry uchodzący do niej w rejonie Nowej Karczmy, w północnej części Wrocławia. Bystrzyca jest rzeką uregulowaną, lecz zachowującą seminaturalny charakter. Sieć rzeczna w tym rejonie miasta wzbogacona jest o system rowów melioracyjnych funkcjonujących na terenach rolnych. Obecnie rowy odbierają wody opadowe i roztopowe. Największy rów biegnie od ul. Stabłowickiej w kierunku ul. Towarowej. Pod powierzchnią ulicy i linii kolejowej jest zarurowany. W rejonie ul. Stabłowickiej do rowu przylega niewielkie oczko wodne, do którego może być odprowadzany nadmiar wody. Rowy są częściowo wypełnione wodą, jednak wiele ich odcinków jest niedrożna przez zalegające śmieci.

Powierzchnia zbiornika będącego pozostałością po eksploatacji złóż wynosi 3,16 ha. Brzegi zbiornika są strome i silnie porośnięte drzewami i krzewami, jednak w wielu miejscach dostępne są dla ludności. Teren zbiornika jest zaniedbany i zaśmiecony.

Teren planu położony jest na obszarze jednostki planistycznej gospodarowania wodami – jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) pn. „Bystrzyca od Strzegomki do Odry” o kodzie PLRW600020134999, która stanowi część scalonej części wód „Bystrzyca od Strzegomki do Odry” (SO0813).

Zgodnie z dostępnymi publikacjami poruszającymi zagadnienie zagrożenia powodziowego na terenie miasta, opisywany obszar nie jest zagrożony zalaniem wodami powodziowymi.

Wody podziemne

Poziom wody gruntowej w obrębie przepuszczalnych piasków utrzymuje się na głębokości od 1,7 do 1,4 m ppt. Jest alimentowany wodami spływającymi z terenów przyległych a także wodami opadowymi, wykazując znaczną dynamikę wahań w ścisłej korelacji z reżimem hydrologicznym Bystrzycy. W obrębie złóż woda podziemna występuje na głębokości poniżej 2 m. Płytkie występowanie wód gruntowych, zwłaszcza w północnej części obszaru, stanowić może przeszkodę w sytuowaniu zabudowy.

Tereny zabudowane wyposażone są w systemy kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Wody opadowe i roztopowe z utwardzonych terenów dróg i terenów zabudowanych odbierane są przez system kanalizacji deszczowej. Na terenach niezabudowanych spływają do wód powierzchniowych lub wsiąkają bezpośrednio do gruntu.

Teren planu znajduje się poza strefami ochronnymi ujęć wód. Położony jest poza zasięgiem głównych zbiorników wód podziemnych.

Topoklimat

Klimat miejscowy jest zróżnicowany. Jego charakter wynika z warunków morfologicznych oraz sposobu użytkowania terenu. Część powierzchni, obecnie lub niegdyś wykorzystywanej rolniczo, tworzy tereny otwarte, które charakteryzują się dobrym przewietrzaniem, dobrymi warunkami termicznymi i wilgotnościowymi.

W obrębie zbiornika panuje topoklimat zastoiskowy z niekorzystnymi warunkami termicznymi, wilgotnościowymi, dużą częstotliwością występowania mgieł i słabą wentylacją.

Może tu występować niekorzystne zjawisko inwersji termicznej, co jest następstwem wychłodzenia się podłoża wskutek wypromieniowania ciepła pobranego w ciągu dnia przez grunt i wodę

Gleby

Pod względem genetycznym na omawianym obszarze przeważają gleby bielcowe i brunatne wytworzone z glin lekkich pylastych podścielonych piaskami lub piasków gliniastych podścielonych glinami średnimi. Są to gleby żyzne o prawidłowych stosunkach powietrzno-wodnych miejscami skłonnych do przesuszeń. Należą do kompleksu pszenno-żytniego miejscami pszennego wadliwego. Są odpowiednie dla wszelkich upraw polowych. Oprócz nich występują tu gleby bielcowe i brunatne wytworzone z piasków gliniastych podścielonych piaskami słabogliniastymi lub glinami lekkimi. Są małożyźne i charakteryzują się poprawnymi stosunkami powietrzno-wodnymi. Należą do kompleksu żytniego dobrego. Są przydatne do prowadzenia upraw polowych.

Na terenach zabudowanych występują gleby industriogenne, nieprzydatne rolniczo. Pierwotnie były to żyzne gleby bielcowe i brunatne.

Pod względem klasyfikacji bonitacyjnej na terenie planu obecne są role RIVa, RIVb, RV, a także trwałe użytki zielone wykształcone jako pastwiska PsIV. Gleby te nie są wykorzystywane rolniczo, jedynie w północnej części obszaru znajdują się ogrody warzywne o niewielkiej powierzchni.

Świat przyrody

Szatę roślinną na terenie planu tworzą drzewostany powstałe samoistnie na terenach niezagospodarowanych, planowe nasadzenia towarzyszące terenom zabudowanym oraz zieleń niska reprezentowana przez pastwiska.

Wysokimi walorami przyrodniczymi odznacza się zbiornik powstały w miejscu dawnej kopalni iłów. Brzegi porośnięte są szuwarami, które buduje trzcina pospolita i pałka wąskolistna. Strefę brzegową i otoczenie zbiornika intensywnie porasta drzewostan, w którym najczęściej napotyka się brzozę brodawkowatą, wierzbę iwę i topole białą. Lustro wody jest częściowo zarośnięte przez wierzbę i trzinę pospolitą, które wykształcone są w formie pasów. Staw zasiedlony jest przez ptaki: łyskę, łabędzia niemego, perkoza dwuczubego, krzyżówkę, śmieszkę, trzcinniczkę i potrzosa. Opisywany zbiornik został poddany waloryzacji przyrodniczej i krajobrazowej w opracowaniu pt. „Inwentaryzacja i ocena przyrodniczo-użytkowa starorzeczy, nieużytków wodnych i zbiorników wodnych na terenie miasta Wrocławia”. Pod względem ekologicznym zbiornik otrzymał ocenę niską, natomiast pod względem krajobrazom ocenę średnią (zastosowano skalę trzystopniową: wartość wysoka/średnia/niska).

W przestrzeni obszaru planu napotyka się planowe nasadzenia zieleni. Reprezentowane są one przez założenia zieleni osiedlowej towarzyszącej terenom zamieszkałym, a także nasadzenia na terenie szkoły. Tworzą je pospolite gatunki drzew i krzewów. Zieleń jest utrzymana w dobrym stanie i systematycznie pielęgnowana. Należy wyróżnić wiekowe okazy dębu szypułkowego na placu i przy płocie w północnej części terenu szkoły podstawowej, a także solitery wzbogacające przestrzeń wybiegu dla koni. Interesujące nasadzenia topoli czarnej odnajduje się w zachodniej części terenu, w rejonie terenów sportowych. Tworzą one szpalery wyznaczające granice boiska piłkarskiego.

W bliskim sąsiedztwie obszaru planu, wzdłuż ul. Towarowej i ogrodzenia szkoły, rosną zasługujące na uwagę reprezentacyjne jesiony wyniosłe. W rejonie ul. Stabłowickiej, wzdłuż drogi osiedlowej pomiędzy terenami mieszkaniowymi a przychodnią, ciągnie się krótki szpaler malowniczych kasztanowców białych.

Zaniechanie produkcji rolniczej i pozostawienie terenów w stanie niezagospodarowanym skutkuje sukcesją roślinną, która doprowadziła do powstania gęstych drzewostanów szczególnie widocznych w południowo-wschodniej i północnej części obszaru planu. Zieleń tworzą młode pod względem wieku gatunki drzew, wśród których dominuje brzoza brodawkowata, topola osika, różne gatunki wierzb, robinia akacjowa i dąb szypułkowy. Podobnym składem gatunkowym odznaczają się tereny otaczające wyrobisko. Niepokojącym zjawiskiem jest obecność roślin inwazyjnych, które intensywnie się mnożą i wypierają rodzimą florę z jej naturalnych stanowisk.

Miejscem wzrostu drzew i krzewów są również rowy melioracyjne. Ich brzegi gęsto porasta brzoza brodawkowata, topola osika, wierzba iwa i dąb szypułkowy. Na szczególne wyróżnienie zasługują wiekowe okazy dębów szypułkowych rosnących po północnej stronie rowu. Ciągną się one na całej jego długości, od ul. Towarowej do ul. Stabłowickiej.

W sąsiedztwie terenów mieszkaniowych, prowadzone są uprawy warzywnicze. Zajmują one niewielką powierzchnię. W północnej części terenu, pomiędzy szkołą a linią kolejową znajdują się tereny, które niegdyś prawdopodobnie były zagospodarowane w postaci ogrodów działkowych. Pozostałością po uprawach sadowniczych są liczne drzewa owocowe.

Obecność terenów niezagospodarowanych z dużą ilością roślinności, zbiornika wodnego oraz rowów melioracyjnych sprzyja występowaniu dzikich zwierząt. Należą do nich przede wszystkim gatunki ptaków oraz niewielkich ssaków. Szczególnie korzystne warunki dla występowania różnorodnych zwierząt panują w rejonie stawu.

W obrębie obszaru planu nie występują formy ochrony przyrody powołane na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody.

2.2. Stan środowiska i występujące zagrożenia

Powietrze atmosferyczne

Presje

Zanieczyszczenie powietrza to gazy oraz aerozole (cząstki stałe i ciekłe unoszące się w powietrzu), które zmieniają jego naturalny skład. Mogą one być szkodliwe dla zdrowia ludzi, zwierząt i roślin, a także niekorzystnie wpływać na glebę, wody i inne elementy środowiska przyrodniczego.

Główne zanieczyszczenia gazowe powietrza w skali regionalnej i lokalnej to tlenki azotu (NO_x), dwutlenek siarki (SO_2), tlenek węgla (CO) oraz wiele różnych węglowodorów (tzw. lotne związki organiczne). Wszystkie one dostają się do atmosfery głównie podczas spalania paliw kopalnych, z wyjątkiem lotnych związków organicznych, które pochodzą przede wszystkim ze źródeł naturalnych.

Podstawowym procesem, w trakcie którego następuje emisja zanieczyszczeń do powietrza, jest spalanie paliw w elektrowniach, elektrociepłowniach, indywidualnych paleniskach domowych i transporcie. Zanieczyszczenia emitowane są także przez przemysł i rolnictwo.

Jako główne przyczyny przekroczeń dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń, szczególnie pyłu i benzo(a)pirenu w rejonach koncentracji zabudowy mieszkalnej, wskazywane są emisje ze źródeł komunalnych oraz transport drogowy. Szacuje się, że na obszarach miejskich, źródła komunalne odpowiedzialne są za 80% emisji benzo(a)pirenu, natomiast transport drogowy jest główną przyczyną wysokiego poziomu pyłu i dwutlenku azotu, szczególnie w dużych miastach.

Wielkość emisji z palenisk i kotłowni domowych zależy przede wszystkim od rodzaju instalacji grzewczych, rodzaju stosowanych paliw i stopnia izolacji termicznej budynków. Decyduje o tym w dużej mierze wiek budynków. Województwo dolnośląskie charakte-

ryzuje się znaczącym udziałem budynków budowanych przed 1944 r., o dużych stratach ciepłych, zwłaszcza w centralnych częściach miast, w których dominują indywidualne instalacje grzewcze na paliwa stałe: piece węglowe (kaflowe, żeliwne, kuchenne) oraz kotły węglowe starego typu. Jednak nie tylko „stara” zabudowa jest źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza. Jedną z największych uciążliwości dla mieszkańców jest spalanie odpadów w piecach domowych, natomiast coraz powszechniejsze opalanie domów drewnem może stać się istotnym źródłem emisji m.in. wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

Emisja zanieczyszczeń powodowana przez ruch komunikacyjny powstaje podczas: spalania paliw w silnikach, ścierania jezdni, opon i hamulców oraz wtórnego unoszenia drobin pyłu z powierzchni dróg (tzw. emisja wtórna). Szczególna uciążliwość ruchu drogowego wynika ze sposobu wprowadzania zanieczyszczeń do powietrza (nisko nad ziemią), znacznego natężenia ruchu samochodowego oraz przebiegu dróg pomiędzy gęstą zabudową miejską.

Wśród źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza w województwie dolnośląskim należy wymienić również emisje pochodzące m.in. z zakładów przerobczych surowców skalnych, prac budowlanych, eksploatacji dróg, prowadzenia działalności produkcyjnej (fermy i ubojnie drobiu oraz trzody chlewnej, galwanizernie, tartaki, zakłady betoniarskie), prowadzenie działalności usługowej (zakłady blacharsko-lakiernicze, warsztaty naprawy pojazdów), eksploatacji kanalizacji ściekowej, spalania odpadów, przeładunku i przetwarzania odpadów oraz składowisk odpadów, działalności związanej z rolnictwem. Działalności te mogą być przyczyną uciążliwości przede wszystkim ze względu na nieorganizowaną emisję pyłu i substancji uciążliwych zapachowo.

Podstawy prawne oceny jakości powietrza

Oceny jakości powietrza na terytorium kraju dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ustanowionych ze względu na ochronę roślin. Podstawę oceny jakości powietrza stanowią określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu poziomy substancji w powietrzu: dopuszczalne, docelowe, celów długoterminowych oraz alarmowe. Ocenę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi wykonuje się dla następujących zanieczyszczeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenu węgla, ozonu, benzenu, pyłu zawieszonego PM₁₀, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w pyłe PM₁₀ oraz pyłu zawieszonego PM_{2.5}.

Oceny i wynikające z nich działania odnoszone są do jednostek terytorialnych nazywanych strefami, obejmujących obszar całego kraju. Podział kraju na strefy został wprowadzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza. Według tego podziału, wydziela się strefę Aglomeracji Wrocławskiej, obejmującą granice miasta. W strefie tej do oceny jakości powietrza przyjmuje się kryterium ochrony zdrowia ludzi.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z następujących klas: A (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych), B (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji), C (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe), D1 (jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego), D2 (jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego).

Ocena jakości powietrza na terenie miasta

Badania jakości powietrza na terenie Wrocławia prowadzone są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

W czteroletnim okresie badawczym obejmującym lata 2006-2009, strefa Aglomeracji Wrocławskiej była zaliczona do klasy C ze względu na przekroczenia stężeń dopuszczalnych pyłu PM₁₀, a w latach 2006-2008 ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego ozonu. Od 2007 r., od kiedy prowadzony jest monitoring stężeń benzo(a)pirenu, Wrocław jest zaliczony do klasy C ze względu na przekroczenia dla tej substancji. Wysokie stężenia benzo(a)pirenu oraz pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2.5} powtórzyły się również w roku 2010. W roku tym zanotowano również wysokie stężenie dwutlenku azotu w stacji pomiarowej przy al. Wiśniowej. Poziom pozostałych badanych substancji utrzymywał się w zakresie dopuszczalnych norm.

Aktualne badania jakości powietrza obejmują rok 2012. W roku tym strefa Aglomeracji Wrocławskiej pod względem poziomów dwutlenku siarki, ołowiu, benzenu, tlenu węgla, ozonu, arsenu, kadmu, i niklu kwalifikuje się do klasy A, w której nie stwierdza się przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń i zaleca się utrzymanie jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie. Pod względem poziomu pyłu zawieszonego PM_{2.5}, PM₁₀, dwutlenku azotu i benzo(a)pirenu strefę zakwalifikowano do grupy C, co skutkuje koniecznością opracowywania programu ochrony powietrza.

Na podstawie klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za rok 2009, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska stwierdził potrzebę opracowania programu ochrony powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi w Aglomeracji Wrocławskiej dla pyłu PM₁₀ i benzo(a)pirenu.

W roku 2010 uchwałą Sejmiku Województwa Dolnośląskiego przyjęto „Naprawczy program ochrony powietrza dla stref na terenie województwa dolnośląskiego, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu” (Uchwała nr III/44/10 z dnia 28 grudnia 2010 r.). Program ten nakłada na Prezydenta Miasta Wrocławia obowiązek uwzględniania w planach zagospodarowania przestrzennego wymogów dotyczących zaopatrywania mieszkań w ciepło z nośników nie powodujących nadmiernej „niskiej emisji” PM₁₀ oraz projektowanie linii zabudowy uwzględniając zapewnienie „przewietrzania” miasta ze szczególnym uwzględnieniem terenów o gęstej zabudowie.

Stan jakości powietrza atmosferycznego na obszarze planu miejscowego

Na stan jakości powietrza atmosferycznego wpływ mają emisje zanieczyszczeń z transportu samochodowego oraz z sektora komunalnego. Źródłem emisji są instalacje grzewcze w budynkach mieszkaniowych i usługowych. Odpowiedzialne są one za podwyższone stężenia dwutlenku siarki i dwutlenku azotu, benzo(a)pirenu oraz pyłu zawieszonego w miesiącach zimowych. Ruch samochodowy odbywający się ul. Stabłowicką odpowiedzialny jest za emisje spalin, pyłów i metali ciężkich do otoczenia.

Klimat akustyczny

W zależności od źródła hałasu rozróżnia się dwie podstawowe kategorie hałasu, tj. hałas komunikacyjny (drogowy, kolejowy, lotniczy) i hałas przemysłowy. Generalnie klimat akustyczny Wrocławia stale się pogarsza, czego przyczyną jest wzrost natężenia ruchu samochodowego oraz stan nawierzchni jezdni i torowisk. Problem uciążliwości hałasu występuje praktycznie na całym obszarze Wrocławia, a w szczególności w centralnych częściach miasta o dużym natężeniu ruchu i zwartej zabudowie, zlokalizowanej blisko jezdni, na terenach osiedli o zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej, zlokalizowanych w pobliżu ulic o dużym

natężeniu ruchu. Najgorsza sytuacja przedstawia się na drogach krajowych oraz wojewódzkich.

Standardy jakości klimatu akustycznego zależą od funkcji i przeznaczenia terenu, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Tabela 1).

Tab.1. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowane przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie energetyczne, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem.

Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
	Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L_{DWN}	L_N	L_{DWN}	L_N
	przedział czasu odniesienia równy wszystkim			
	dobom w roku	porom nocy	dobom w roku	porom nocy
Strefa ochronna „A” uzdrowiska Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej Tereny zabudowy związanej ze stałym pobytem dzieci i młodzieży Tereny domów opieki społecznej tereny szpitali w miastach	64	59	50	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego Tereny zabudowy zagrodowej Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe Tereny mieszkaniowo-usługowe	68	59	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ²⁾	70	65	55	45

Objaśnienia:

¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

²⁾ Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców pow. 100 tys. mieszkańców, można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Do zabudowy chronionej przed hałasem zaliczyć należą tereny szkoły podstawowej i zabudowy mieszkaniowej.

Źródłem hałasu na terenie planu jest transport samochodowy odbywający się ulicą Stabłowicką i transport kolejowy.

Danych na temat poziomów hałasu w środowisku dostarcza opracowanie „Mapa Akustyczna Wrocławia”. Aktualna wersja mapy została opracowana na zlecenie miasta przez konsorcjum trzech spółek: Lemitor Ochrona Środowiska sp. z o.o., Geomatic Software Solutions sp. z o.o. i Far Data sp. z o.o. spółka komandytowa. Mapa przedstawia rozkład emisji hałasu z podziałem na poszczególne źródła: hałas drogowy, kolejowy, tramwajowy, lotniczy i przemysłowy. Hałas wyrażony jest wskaźnikami długookresowymi L_{DWN} (przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku) oraz L_N (przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy).

Natężenie hałasu drogowego w obrębie ul. Stabłowickiej osiąga poziom ok. 65 – 75 dB (w porze nocy 50 – 55 dB). Na terenie mieszkaniowym hałas osiąga wartości od 55 do 65 dB (w nocy 50 – 55 dB), a zatem mieści się w normach. Natężenie hałasu drogowego spada wraz z odległością i w oddaleniu ok. 40 m od jezdni wynosi poniżej 50 dB. Na terenie szkoły natę-

żenie hałasu zawiera się w przedziale od 55 do 65 dB co oznacza, że dopuszczalny poziom dźwięku w środowisku nie jest przekroczony.

Istotnym czynnikiem wpływającym na klimat akustyczny obszaru jest linia kolejowa. W jej obrębie hałas osiąga poziom powyżej 75 dB (w nocy 70 – 75 dB). Hałas rozprzestrzenia się na duże odległości. Osiąga wartość poniżej 55 dB w odległości ok. 170 m od linii. Na terenie szkoły poziom hałasu osiąga poziom dochodzący nawet do 75 dB, co powoduje co powoduje przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu o kilka decybeli. Linia kolejowa nie wpływa negatywnie na klimat akustyczny terenów mieszkaniowych.

Jakość wód podziemnych

Badania stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych prowadzone są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie w ramach monitoringu diagnostycznego oraz monitoringu operacyjnego (obejmującego wody o statusie zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu chemicznego oraz zlokalizowanych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych). Obecnie ocenę jakości wód podziemnych wykonuje się na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych.

Badania stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych w województwie dolnośląskim w 2012 r. prowadzono w ramach monitoringu diagnostycznego, którym objęte były wszystkie jednolite części wód podziemnych oraz monitoringu operacyjnego, obejmującego jednolite części wód podziemnych (JCWPd) o statusie zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu chemicznego, płytkie wody podziemne zlokalizowane na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych, wody podziemne reprezentujące słaby stan chemiczny oraz wody podziemne na obszarach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami. W punkcie pomiarowym we Wrocławiu wody oceniono jako złe: V klasa (obowiązuje skala pięciostopniowa: I – jakość bardzo dobra, II- jakość dobra, III – jakość zadowalająca, IV – jakość niezadowalająca, V – jakość zła).

Jakość gleb

Wartości dopuszczalne stężeń związków w glebie lub ziemi zawarte są w Rozporządzeniu ministra środowiska z dnia 9 września 2002 w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi. Glebę lub ziemię uznaje się za zanieczyszczoną, gdy stężenie co najmniej jednej substancji przekracza wartość dopuszczalną, z zastrzeżeniem, że jeżeli przekroczenie wartości dopuszczalnej stężenia substancji w badanej glebie lub ziemi wynika z naturalnie wysokiej jej zawartości w środowisku, uważa się, że przekroczenie dopuszczalnej wartości stężeń w glebie lub ziemi nie nastąpiło.

Badania jakości gleb prowadzone są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą we Wrocławiu.

W 2003 roku na zlecenie Wydziału Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego Wrocławia Instytut Gleboznawstwa i Ochrony Środowiska Rolniczego Akademii Rolniczej we Wrocławiu wykonał „Mapę zanieczyszczenia gleb i roślin uprawnych na terenie gminy Wrocław” w skali 1:20000. Według mapy większość badanych gleb, zarówno w centrum miasta, jak i na peryferiach, wykazuje nadmierną zawartość benzo(a)pirenu.

Oprócz tego w 2003 r. wykonano też badania stopnia zanieczyszczenia gleb wzdłuż ciągów komunikacyjnych Wrocławia w 20 punktach pomiarowych (Tabela 2).

Tab. 2. Wyniki badań gleb na terenach komunikacyjnych we Wrocławiu w roku 2003.

Odczyn w 1n KCl	Próchnica [%]	Metale mg/kg s.m.					
		Zn	Pb	Cd	Benzyna	Olej mineralny	Benzo(a)piren
5,6 – 7,6	1,28–6,65	36,3-225	16,8-112	0,135-0,713	<2	<2-14,7	0,03-0,88

Z informacji zawartej w tabeli wynika, że:

- dla cynku stwierdzono średnie zanieczyszczenie (III stopień);
- dla ołowiu stwierdzono średnie zanieczyszczenie (III stopień);
- dla oleju mineralnego, benzyny oraz benzo(a)pirenu stwierdzone stężenia nie były wyższe od wartości przyjętych w ww. rozporządzeniu dla grupy C (tereny komunikacyjne).

Zanieczyszczenia gleb przy terenach komunikacyjnych mają istotny wpływ na kondycję zieleni przyulicznej. Należy również wziąć to pod uwagę przy doborze gatunkowym nowych nasadzeń.

Na podstawie tych badań nie znaleziono wyraźnego wpływu odległości od ruchliwych ulic na zawartość miedzi i cynku. Zależność taka widoczna jest dla ołowiu, a w mniejszym stopniu również dla kadmu, lecz wyłącznie w bliższym sąsiedztwie ulic. Spośród innych form zanieczyszczenia coraz więcej wagi przywiązuje się ostatnio do zawartości WWA, szczególnie benzo(a)pirenu.

2.3. Funkcjonowanie środowiska

Obszar planu w dużej mierze przekształcony jest antropogenicznie. Obecność złoża łąw zdecydowała o utworzeniu w południowej części terenu kopalni. Eksploatacja górnicza spowodowała duże przekształcenia rzeźby terenu, a także przeobrażenie krajobrazu. Obecnie pozostałością po kopalni odkrywkowej jest zalane wodą wyrobisko wraz z samoistnie wykształconymi formacjami zieleni brzegowej.

Nieużytkowane tereny porolne tworzą powierzchnię sukcesji roślinnej, którą obserwuje się głównie w północnej i południowo-wschodniej części obszaru. Świadczy to o wysokim potencjalne regeneracyjnym środowiska.

Obszar planu nie posiada dobrze wykształconych połączeń ekologicznych z terenami o wysokich wartościach przyrodniczych i nie zajmuje szczególnego miejsca w systemie przyrodniczym miasta. Ograniczeniem w przemieszczaniu się gatunków są tereny zabudowane oraz sieć drogowa. Niemniej jednak obecność dużej ilości terenów zielonych oraz wody powierzchniowe (rowy, zalane wodą wyrobisko) stanowią dogodne miejsce dla występowania różnych gromad zwierząt.

Pod względem krajobrazowym teren planu jest zróżnicowany. Północną część obszaru tworzy teren szkoły z wyróżniającą się architekturą. Pozostałe tereny zainwestowane cechują przeciętne walory architektoniczne. Wysokim potencjałem rozwojowym odznacza się przestrzeń terenów niezagospodarowanych oraz zieleni nieurządzonej. Przyszłe zagospodarowanie powinno uwzględniać zasługujący na zachowanie wiekowy drzewostan, który tworzy urozmaicenie w otoczeniu terenów porolnych i zabudowanych.

Dostrzegalnym trendem jest rozwój terenów mieszkaniowych. Obejmują one tereny przylegające bezpośrednio do granic obszaru planu.

Wśród zagrożeń dla jakości środowiska na terenie planu wymienić należy pogorszenie jakości klimatu akustycznego w otoczeniu linii kolejowej oraz możliwe zanieczyszczenie wód. Są to elementy środowiska najbardziej podatne na degradację. W wielu miejscach przestrzeni planu miejscowego, zwłaszcza w dolinach rowów i przy brzegach zbiornika, napotyka się róż-

nego pochodzenia odpady. Tereny te wymagają uprzątnięcia i systematycznej kontroli służb odpowiedzialnych za utrzymanie porządku i czystości na terenie miasta.

2.4. Uwarunkowania ekofizjograficzne

W celu poprawy stanu środowiska oraz podniesienia jego walorów przyrodniczych i krajobrazowych, zagospodarowanie terenu może być realizowane przy uwzględnieniu następujących ograniczeń i uwarunkowań:

- nie dopuszcza się realizacji przedsięwzięć powodujących degradację środowiska lub mogących pogorszyć jego jakość oraz jakość życia mieszkańców;
- uciążliwości wynikające z istniejącego zagospodarowania powinny ograniczyć się do zajmowanego przez inwestora terenu;
- obowiązuje zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do środowiska;
- dla ochrony środowiska gruntowo-wodnego przed substancjami szkodliwymi pochodzącymi z zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych na terenach utwardzonych, wody te powinny być podczyszczane przed wprowadzeniem do odbiornika;
- zaleca się retencjonowanie czystych wód opadowych i wykorzystanie ich do nawadniania terenów zieleni oraz zasilania poziomu wód gruntowych;
- ścieki sanitarne należy odprowadzać do sieci kanalizacyjnej;
- w zasięgu uciążliwego hałasu nie należy planować funkcji chronionych przed hałasem (np. zabudowy mieszkaniowej, szkół);
- dla terenów zabudowy chronionej przed hałasem należy określić standardy klimatu akustycznego;
- popiera się wszelkie formy zieleni towarzyszącej zabudowie;
- zaleca się nasycenia obszarów zainwestowanych zielenią wysoką i zastosowania jej do ukształtowania krajobrazu kameralnego zespołu urbanistycznego;
- zaleca się zachowanie istniejących terenów zieleni oraz pielęgnację drzewostanu.

2.5. Tendencje przeobrażeń przy braku realizacji MPZP

W przypadku odstąpienia od sporządzenia projektu planu miejscowego będącego przedmiotem niniejszej analizy, zagospodarowanie terenu odbywać się będzie na podstawie obowiązującego MPZP dla zespołu urbanistycznego Stabłowice Północne we Wrocławiu przyjętego uchwałą nr XLIX/3117/06 Rady Miejskiej we Wrocławiu z dnia 6 kwietnia 2006 r.

W planie tym zakłada się rozwój zabudowy mieszkaniowej i usługowej w północnej i centralnej części obszaru. Zachowuje się istniejącą szkołę i tereny mieszkaniowe. Południową część obszaru, która obejmuje staw z otaczającymi go terenami zieleni, przeznacza się na funkcje sportowo-rekreacyjne.

3. Analiza ustaleń planu i ocena zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi

Analizę rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych zawartych w projekcie uchwały dokonuje się pod kątem zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym, zgodności z przepisami ochrony środowiska oraz rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne wpływy na środowisko.

Na terenie planu nie utrzymuje się działalności rolniczej. Nie utrzymuje się również funkcji związanej z hodowlą zwierząt. Zabudowie podlega większość terenów niezainwesto-

wanych. Część przestrzeni pozostawia się jako tereny zieleni oznaczone symbolem Z. Pozytywnie ocenia się zachowanie cennego drzewostanu, w tym szpalerów ciągnących się wzdłuż rowu melioracyjnego i na obrzeżach terenu sportowego. Rozpatrując przestrzenne rozmieszczenie obiektów na terenach przeznaczonych na zabudowę wnioskuje się, że część istniejących drzew i krzewów może jednak ulec wycięciu.

W zakresie ochrony przed hałasem ustala się dopuszczalne poziomy dźwięku na terenach: zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej, szkół oraz rekreacyjno-wypoczynkowej, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Zaznacza się, że nowe tereny mieszkaniowe i teren nowej szkoły (teren usług edukacji oznaczony symbolem 7UO) sytuuje się w bezpiecznej odległości od źródeł hałasu.

Na obszarze opracowania stwarza się możliwość podłączenia nowych budynków do sieci infrastruktury technicznej.

Dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych istotne jest określenie sposobu odprowadzania ścieków z terenów zabudowanych. W planie nie określa sposobu odprowadzania ścieków komunalnych, jednak wobec możliwości przyłączenia nowoprojektowanych budynków do istniejącej sieci miejskiej, należy spodziewać się wyboru takiego wariantu odprowadzania nieczystości. W zakresie sposobu odprowadzania wód opadowych i roztopowych z terenów zabudowanych zastosowanie ma rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Zgodnie z art. 19 rozporządzenia, ścieki ujęte w szczelne, otwarte lub zamknięte systemy kanalizacyjne pochodzące z zanieczyszczonej powierzchni m.in. terenów przemysłowych, składowych, baz transportowych, dróg krajowych klasy G oraz parkingów o powierzchni powyżej 0,1 ha, wymagają podczyszczenia przed wprowadzeniem do wód lub do ziemi. Na terenie planu dopuszcza się retencjonowanie wód opadowych i roztopowych w obrębie działek budowlanych, a także odprowadzanie tych wód do rowów melioracyjnych.

Zapisy projektu uchwały nie określają sposobu pozyskiwania ciepła do ogrzewania pomieszczeń pozostawiając dowolność w wyborze źródła ciepła. Należy oczekiwać, że pojawią się nowe emitory zanieczyszczeń w postaci lokalnych kotłowni lub instalacji indywidualnych w poszczególnych domostwach. W celu ograniczenia szkodliwej emisji zanieczyszczeń do atmosfery preferowane powinny być niskoemisyjne, wysokosprawne urządzenia na paliwa płynne, gazowe lub stałe o niskim zasiarczeniu. Korzystne jest wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii np. kolektorów słonecznych lub paneli fotowoltaicznych na dachach budynków.

Na terenie usługowym oznaczonym symbolem 4U dopuszcza się przeznaczenia związane z produkcją i wytwarzaniem energii elektrycznej oraz wytwarzaniem energii cieplnej. W projekcie planu miejscowego nie precyzuje się jednak, jakie to mogą być obiekty. Zgodnie z klasyfikacją przedsięwzięć zawartą w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, mogą to być przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Ich realizacja wymagać będzie przeprowadzenia postępowania w sprawie uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, zgodnie z ustawą z dnia 3 października o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Mogą one wymagać sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko, w którym szczegółowo zostanie określony charakter ich potencjalnego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska.

W obrębie dawnej kopalni odkrywkowej ilów wskazuje się zasięg obszaru wymagającego rekultywacji. Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych, jako rekultywację rozumie się nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym albo zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie

rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Rekultywacja dawnego terenu wydobywania łoża łąk przebiegać będzie w kierunku sportowo-rekreacyjnym, co jest zgodne z projektem omawianego planu miejscowego, a także obowiązującym MPZP. Obowiązek przeprowadzenia rekultywacji wynika z przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska.

Projekt planu miejscowego sporządzony został zgodnie z przepisami ochrony środowiska. Z punktu widzenia uwarunkowań ekofizjograficznych nie ma większych przeszkód dla wprowadzania zabudowy na przedmiotowym terenie. Morfologia terenu oraz podłoże geologiczne sprzyjają posadawianiu budynków. Środowisko cechuje się poprawnym stanem, jest odporne na degradację i zachowuje zdolność do regeneracji. Pozytywnie ocenia się pozostawienie dużej powierzchni terenów zieleni oraz ochronę cennego drzewostanu. Projekt planu zgodny jest z polityką przestrzenną nakreśloną w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia”. Rodzaj oraz ilość zagrożeń dla środowiska, mogących wystąpić po uchwaleniu opisywanego dokumentu, jest trudna do oszacowania. Oddziaływanie planowanych inwestycji na środowisko uzależnione będzie od stopnia realizacji postanowień planu oraz charakteru wybranych przeznaczeń na poszczególnych terenach.

4. Przewidywany wpływ realizacji ustaleń projektu MPZP na środowisko

4.1. Analiza wpływu ustaleń planu na środowisko

Oddziaływanie na świat przyrody i bioróżnorodność

Zmiany w szacie roślinnej polegać będą na zabudowaniu części terenów nieurządzonych, które pokrywa roślinność rozwijająca się spontanicznie. Rozpatrując przestrzenne rozmieszczenie obiektów i przebieg dróg należy stwierdzić, że najbardziej wartościowy drzewostan zostaje zachowany. Na rysunku planu wskazuje się przebieg szpalerów, które zostają objęte ochroną. Wycięciu mogą ulec drzewa rosnące na terenach przeznaczonych na zabudowę. Należy podkreślić, że w projekcie planu dołożono starań, aby zachować jak największą liczbę rosnących drzew.

W projekcie planu ustalono obowiązek zachowania części powierzchni działek budowlanych jako terenów biologicznie czynnych. Tereny te będą mogły być zagospodarowane zielenią, która pełnić będzie funkcje ozdobne. Niewykluczone, że część istniejącego drzewostanu zostanie wykorzystana w kompozycjach zieleni urządzonej. Zieleń ta nie będzie jednak pełnić istotnych funkcji przyrodniczych.

Zachowuje się tereny samoistnie wykształconej zieleni, a także planowe nasadzenia w centralnej części obszaru planu. Utrzymany zostaje zbiornik z wodą wraz z zielenią brzegową na terenie dawnej kopalni.

Na terenach już zainwestowanych nie należy spodziewać się większych przekształceń szaty roślinnej. Zieleń rosnąca na zagospodarowanych działkach w dalszym ciągu będzie kształtowana przez indywidualnych użytkowników.

Ocenia się, że zabudowa części terenów zielonych w pewnym stopniu obniży poziom zróżnicowania biologicznego obszaru. Zmniejszy się areał stanowiący miejsca występowania dzikich zwierząt. Niemniej jednak nie powinno to wywrzeć zauważalnego wpływu na funkcjonowanie systemu przyrodniczego miasta.

Oddziaływanie na gleby i powierzchnię ziemi

Przewidziana do zabudowy przestrzeń obejmuje tereny częściowo zainwestowane. Morfologia terenu została przekształcona w minionych dziesięcioleciach na skutek zabudowy obszaru i działalności kopalni odkrywkowej. Dalsze przekształcenia w rzeźbie terenu polegać będą na wykonaniu fundamentów pod planowane budynki, budowie dróg oraz przeprowadzenie sieci infrastruktury technicznej.

Nie przewiduje się kontynuowania działalności rolniczej. W obrębie większości użytków rolnych planowane jest urządzenie terenów zieleni urządzonej, dzięki czemu użyteczne dla rolnictwa IV klasy bonitacyjnej zostaną zachowane, jednak nie będą już pełnić funkcji rolniczej.

Dla zachowania zdolności retencyjnych podłoża istotne jest pozostawienie części powierzchni działek budowlanych w postaci niezabudowanej i nieutwardzonej, jako tereny biologicznie czynne.

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Ustalenia planu miejscowego nie określają sposobu pozyskiwania energii cieplnej do ogrzewania pomieszczeń, wybór czynnika grzewczego pozostawiając preferencjom inwestorów. Powstaną zatem nowe źródła zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Wielkość emisji będzie uzależniona od wyboru czynnika grzewczego do ogrzewania budynków oraz sprawności instalacji. Wprowadzenie nowej zabudowy wpłynie na zwiększenie ruchu samochodowego w obrębie terytorium planu oraz na terenach przyległych. Spowoduje to nasilenie emisji spalin samochodowych.

Oddziaływanie na klimat lokalny

Ustalenia planu w niewielkim stopniu wpłyną na modyfikację klimatu lokalnego.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

Klimat akustyczny obszaru w dalszym ciągu kształtowany będzie przez ruch samochodowy odbywający się ul. Stabłowską oraz linię kolejową. Zwiększenie powierzchni terenów zabudowanych będzie generować dodatkowy ruch samochodowy, co przełoży się na zwiększenie uciążliwości hałasowych na terenach przyległych do dróg obsługujących nowe tereny zainwestowane.

Planowaną zabudowę mieszkaniową i szkołę sytuuje się z dala od emitorów hałasu, co należy uznać za korzystne.

Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Planowane zagospodarowanie nie narusza przebiegu zadrzewionego rowu melioracyjnego przepływającego w północnej części obszaru planu. Zachowuje się również istniejący zbiornik na terenie dawnej kopalni.

Budowa nowych terenów mieszkaniowych zwiększy ładunek potrzebnych do odprowadzenia ścieków komunalnych. Ustalenia planu nie odnoszą się do sposobu ich odprowadzania, jednakże istnieje możliwość podłączenia nowych budynków do istniejącej sieci kanalizacji. Należy zatem oczekiwać takiego sposobu odprowadzania nieczystości. W projekcie planu dopuszcza się retencjonowanie wód opadowych i roztopowych na terenie własnym inwestorów. Wody takie będą mogły być wykorzystane do celów gospodarczych. Na terenach niezabudowanych wody opadowe i roztopowe będą wsiąkać bezpośrednio w powierzchnię ziemi.

Badany obszar znajduje się w obrębie jednolitej części wód powierzchniowych o kodzie PLRW600020134999 „Bystrzyca od Strzegomki do Odry”. Są to wody o statusie wód naturalnych. Stan oceniony jest jako zły. Nie są one zagrożone nieosiągnięciem celu środowiskowego, jaki jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny.

Cele środowiskowe dla jednolitych części wód ustalone zostały w „Planie zagospodarowania dorzecza Odry” (MP z 2011 r. Nr 40 poz. 451). Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy są narzędziem polityki wodnej w Polsce a ich opracowanie wynika z ustaleń Ramowej Dyrektywy Wodnej. Stanowią podstawę podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz określają zasady gospodarowania wodami w trakcie 6-letniego cyklu planistycznego. Cele środowiskowe dla części wód zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, wg rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Ocenia się, że przyjęte w planie miejscowym rozwiązania nie będą tworzyć przeszkody dla osiągnięcia wyznaczonych celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych.

Oddziaływanie na krajobraz, zabytki i dobra materialne

W projekcie planu miejscowego podjęto próbę wykreowania przestrzeni o wysokiej jakości urbanistycznej, przyjaznej zarówno dla mieszkańców, jak i przedsiębiorców. Precyzyjnie wyznacza się parametry dla nowych obiektów, takie jak wysokość, sposób rozmieszczenia w przestrzeni, usytuowanie względem istniejącej zabudowy. Zapewnia się wyposażenie planowanych terenów w zielen, czego wyrazem są m.in. wyznaczone na rysunku planu szpalery drzew. Krajobraz terenów zabudowanych wzbogacać będą również istniejące tereny zieleni.

Z punktu widzenia kształtowania krajobrazu pozytywnie ocenia się rekreacyjne zagospodarowanie terenów dawnej kopalni.

W planie wykazano dbałość o zachowanie i ochronę środowiska kulturowego. Najcenniejsze jego elementy znajdują się pod ochroną konserwatorską. W projekcie planu zdefiniowano przedmiot i zasady tej ochrony. Oprócz tego na rysunku planu wyszczególnia się obiekty wpisane ewidencji zabytków.

Oddziaływanie na ludzi

Dopuszczone w planie kategorie przeznaczenia i funkcji terenu zasadniczo wykluczają możliwość realizacji inwestycji i obiektów mogących w sposób jednoznacznie negatywny wpłynąć na środowisko życia i zdrowie mieszkańców. Jakość środowiska i warunki zamieszkiwania nie powinny ulec negatywnym przekształceniom.

Opis oddziaływań o charakterze skumulowanym

Na badanym terenie oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie w chwili obecnej nie prowadzone są ani nie są planowane przedsięwzięcia mogące stanowić źródło negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym. Potencjalne oddziaływania skumulowane obejmują emisję hałasu oraz emisje zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery. Hałas powodowany będzie transportem samochodowym na drogach obsługujących ruch w kierunku obszarów zainwestowanych. Emisje zanieczyszczeń do atmosfery uwalnianych z grzewczych oraz transportu samochodowego nie powinny powodować znaczącego zwiększenia stężenia szkodliwych substancji w powietrzu. Niemniej jednak obserwuje się wzrost ilości terenów zabudowanych w północnej części miasta (w szczególności w obrębie osiedla Stabłowice), co w przyszłości może powodować efekt kumulacji niekorzystnych presji na środowisko np. nadmierną emisję szkodliwych substancji do atmosfery. Będą to oddziaływania o charakterze stałym.

4.2. Oddziaływanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego poza obszarem opracowania

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego będzie oddziaływał na środowisko również poza ustalonymi granicami. Wprowadzenie nowych elementów zainwestowania wiąże się ze zwiększonym poborem wody z sieci wodociągowej, wzrostem zużycia energii elektrycznej i ciepłej, gazu. Powstałe odpady oraz ścieki będą stanowić obciążenie dla środowiska w miejscu ich utylizacji. Sposób odprowadzania ścieków oraz zbierania odpadów realizowany będzie zgodnie z polityką przyjętą przez władze miasta. Zaistniałe emisje przyczynią się do ogólnego stanu środowiska w mieście (migracja zanieczyszczeń przez powietrze atmosferyczne). Uciążliwości związane ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego będą odczuwalne na całej długości tras dojazdowych do obiektów umiejscowionych na obszarze planu.

4.3. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko, o którym mowa w art.51 ust.2, pkt 1d) ustawy z dnia 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, oceniane jest w aspekcie granic międzynarodowych. Projekt planu nie zawiera rozstrzygnięć, ani nie stwarza możliwości, w wyniku których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko. Zagospodarowanie obszaru planu nie będzie oddziaływać na środowisko terenów położonych poza granicami kraju.

4.4. Kompleksowa ocena skutków wpływu ustaleń MPZP na środowisko

W celu otrzymania metodologicznej przejrzystości prognozy skutków ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze i ułatwieniu jej odbioru, w prognozie dokonuje się klasyfikacji terenów pod kątem potencjalnych zmian stanu środowiska mogących wystąpić w wyniku realizacji planu. Określa się przewidywany zasięg oddziaływania, jego rodzaj oraz trwałość i odwracalność. Zróżnicowanie podziału terenów przedstawiono na rysunku prognozy oraz w formie tabelarycznej. W zależności od potencjalnego wpływu na środowisko dokonano podziału poszczególnych obszarów funkcjonalno-przestrzennych na grupy, które opisano w tekście oraz przedstawiono na załączniku graficznym do niniejszego opracowania.

Tab. 3. Zróżnicowanie skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska – planowane oraz istniejące tereny zieleni (w tym tereny usług sportu w otoczeniu zbiornika) i wód powierzchniowych.

Oddziaływanie na:	Oddziaływanie pod względem:						
	bezpośredniości	okresu trwania	częstotliwości	charakteru zmian	zasięgu	trwałości przekształceń	intensywności przekształceń
świat przyrody i bioróżnorodność	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejskowe, lokalne	odwracalne	zauważalne
gleby i powierzchnię terenu	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejskowe i lokalne	odwracalne	duże
powietrze atmosferyczne	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejskowe i lokalne	odwracalne	duże
klimat lokalny	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejskowe	odwracalne	duże
klimat akustyczny	bez znaczenia	bez znaczenia	stałe	pozytywne	miejskowe	bez znaczenia	zauważalne
wody	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejskowe i lokalne	odwracalne	zauważalne
krajobraz i zabytki	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejskowe	odwracalne	zauważalne
ludzi	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejskowe	bez znaczenia	zauważalne

Tab. 4. Zróżnicowanie skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska – planowane oraz istniejące tereny zabudowane oraz tereny komunikacji.

Oddziaływanie na:	Oddziaływanie pod względem:						
	bezpośredniości	okresu trwania	częstotliwości	charakteru zmian	zasięgu	trwałości przekształceń	intensywności przekształceń
świat przyrody i bioróżnorodność	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	negatywne	miejskowe	nieodwracalne	nieznaczne
gleby i powierzchnię terenu	bezpośrednie	długoterminowe i krótkoterminowe	stałe	negatywne	miejskowe	nieodwracalne	zauważalne
powietrze atmosferyczne	bezpośrednie i wtórne	długoterminowe i krótkoterminowe	stałe i chwilowe	negatywne	miejskowe i lokalne	możliwe do rewitalizacji	zauważalne
klimat lokalny	bez znaczenia	długoterminowe	bez znaczenia	bez znaczenia	miejskowe	częściowo odwracalne	bez znaczenia
klimat akustyczny	bezpośrednie	długoterminowe i krótkoterminowe	stałe	negatywne	miejskowe	odwracalne	nieznaczne
wody	pośrednie	długoterminowe	stałe	negatywne	miejskowe	częściowo odwracalne	nieznaczne
krajobraz i zabytki	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejskowe i lokalne	odwracalne	duże
ludzi	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejskowe	częściowo odwracalne	nieznaczne

5. Metody analizy realizacji postanowień projektu planu

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

ków. Skutki realizacji planu podlegają badaniom w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring poszczególnych komponentów środowiska prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Państwowy Instytut Geologiczny, Prezydent Wrocławia, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne.

Zgodnie z art. 55 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko organ opracowujący dokument (Prezydent Miasta Wrocławia) prowadzi monitoring skutków realizacji postanowień planu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring ten powinien być prowadzony w oparciu o wyniki badań przeprowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, a także innych badań wykonywanych w zależności od zapotrzebowania np. w przypadku pojawienia się skarg mieszkańców na uciążliwość prowadzonej działalności w oparciu o uchwalony plan. Analiza i ocena komponentów środowiska powinna uwzględniać powinna odnosić się do obszaru objętego projektem planu.

Częstotliwość przeprowadzania analiz powinna być uwarunkowana częstotliwością badania aktualności kierunków polityki przestrzennej, zawartych w planach, programach i studiach oraz w aktach prawa miejscowego. Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wyniki omawianych analiz powinny być przekazywane co najmniej raz w czasie trwania kadencji Rady Miasta. Proponuje się zatem, aby analizy dotyczące ochrony środowiska były przeprowadzane również z taką częstotliwością.

6. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko zawiera rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

W celu ograniczenia lub eliminacji niekorzystnego wpływu na środowisko będącego efektem realizacji planu miejscowego należy uwzględnić:

- konieczność dotrzymania wszelkich obowiązujących norm dotyczących ochrony poszczególnych komponentów środowiska, w szczególności w zakresie klimatu akustycznego;
- stosowanie do ogrzewania proekologicznych (w tym odnawialnych) źródeł energii, stosowanie urządzeń grzewczych o wysokiej sprawności i niskim stopniu emisji.

Uznaje się, że pozostałe przyjęte w planie miejscowym rozwiązania nie będą powodować negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym na środowisko oraz jakość życia i zdrowie mieszkańców Wrocławia. Nie przedstawia się zatem dodatkowych rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Do rozwiązań służącym ochronie środowiska, które zawiera opisywany projekt MPZP należą:

- obowiązek utworzenia powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych;
- obowiązek zagospodarowania powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych zielenią;
- ochrona wybranych terenów zieleni i wskazanego na rysunku planu drzewostanu;
- objęcie ochroną klimatu akustycznego terenów wrażliwych na hałas poprzez określenie dopuszczalnych poziomów dźwięku w środowisku.

7. Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie MPZP

Na etapie sporządzania projektu planu miejscowego rozważane były różne warianty rozwiązań, które dotyczyły m. in. problematyki obsługi komunikacji, sposobu rozmieszczenia obiektów w przestrzeni, ustalenia proporcji pomiędzy powierzchnią zabudowaną a powierzchnią biologicznie czynną, a także rozwiązań z zakresu systemów infrastruktury technicznej. Wszystkie rozważane koncepcje projektowe były analizowane pod kątem potencjalnego oddziaływania na środowisko. Poszczególne rozwiązania nie różniły się od siebie w zasadniczy sposób pod względem wpływu na środowisko. I tak np. rozważanymi wariantami było wprowadzenie na ten teren wyłącznie funkcji mieszkaniowej lub też wyłącznie funkcji usługowej. Koncepcje te nie różniły się pod kątem potencjalnego oddziaływania na środowisko. Ustalenia analizowanego planu miejscowego są wynikiem kompromisu pomiędzy wymogami ochrony środowiska i życia człowieka, a koniecznością rozwoju urbanistycznego i społecznego miasta. Zaprezentowane rozwiązania są zgodne z ustawodawstwem odrębnym, dokumentami planistycznymi obowiązującymi na terenie miasta (w tym „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Wrocławia”) i wykorzystują instrumenty planistyczne służące zrównoważonemu rozwojowi terenów miejskich.

Ustalenia planu nie ingerują w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Zawierają rozwiązania korzystne dla środowiska na obszarach zurbanizowanych. Uznaje się, że zaproponowane ustalenia są najkorzystniejsze dla środowiska w kontekście istniejących uwarunkowań i kierunków rozwoju Wrocławia.

8. Informacje o celach ochrony środowiska i powiązania z innymi dokumentami

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest aktem prawnym, który stanowić może narzędzie do realizacji celów ochrony środowiska zawartych w odrębnych dokumentach.

Dokumentu na szczeblu międzynarodowym

Dokumentami rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiącym podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe, przyjęte przez stronę polską, m.in.:

- Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo),
- Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, 1997 r. wraz Protokołem.,
- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno – błotnych z 1971 r. ze zmianami w Paryżu (1982 r.) i Regina (1987 r.),
- Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, 1992 r.,

Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi (1990 r.), wiedeńskimi (1992 r.).

- Dyrektywy Unii Europejskiej:
 - 98/83/UE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi,

- Dyrektywy Ramowej UE dotyczącej wody, przyjętej w 1997 r.,
- Dyrektywy 98/15/EC z 27 lutego 1998 r. dot. wprowadzania zanieczyszczeń do wód,
- Dyrektywy Ramowej w sprawie ogólnych zasad gospodarowania odpadami 75/442/EWG z 15 lipca 1975 r., Dyrektywy 9/31 WE w sprawie odpadów niebezpiecznych,
- Dyrektywy 43/92 EEC z 21 maja 1992 r. (z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. o ochronie ptaków, będąca podstawą tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000,
- Umowy międzynarodowe:
 - porozumienia między Min. OŚZNiL RP a Państwowym Komitetem Republiki Białoruś ds. Ekologii o współpracy w dziedzinie ochrony środowiska z 1992 r.,
 - porozumienia między Min. OŚZNiL a Min. Leśnictwa Republiki Białoruś z 1995 r. dot. m.in. rozwoju ochrony cennych ekosystemów, gospodarki wodnej WZŚ i kłęk żywiołowych,
 - porozumienia między Min. OŚZNiL RP a Departamentem OŚ Republiki Litewskiej z 24.01.1992 r. o współpracy w dziedzinie ochrony środowiska,
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000 (Dz. U. Nr 229, poz.2313 z 21.X.2004 r.).

Biorąc pod uwagę specyfikę planu miejscowego najistotniejsze cele wymienionych dokumentów odnoszą się do ochrony środowiska przyrodniczego i bioróżnorodności. Przeprowadzona w poprzednich rozdziałach analiza wykazała brak negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym na środowisko przyrodnicze obszaru planu i terenów do niego przyległych. W zakresie przywrócenia wartości przyrodniczych dla przeobrażonego terenu eksploatacji górniczej wyznacza się kierunki rekultywacji w kierunku rekreacyjno-sportowym.

Dokumentu na szczeblu krajowym

Do dokumentów o randze krajowej należą:

- II Polityka ekologiczna państwa, która nawiązuje do priorytetowych kierunków działań określonych w VI Programie działań Unii Europejskiej w dziedzinie środowiska. Dokument ten wskazuje narzędzia ochrony środowiska, a także problemy związane ze współpracą międzynarodową ze szczególnym uwzględnieniem UE. Swoje cele i zakres działań wyznacza w trzech horyzontach czasowych: do roku 2002, do roku 2010 i do roku 2025.
- Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 przedstawia cele w zakresie rozwiązań systemowych, wśród których wyróżnia włączenie aspektów ekologicznych do polityk sektorowych, a przede wszystkim do energetyki, przemysłu, transportu, gospodarki komunalnej i budownictwa, rolnictwa, leśnictwa i turystyki, aktywizację rynku na rzecz ochrony środowiska, zarządzanie środowiskiem, udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowisk, rozwój badań i postęp techniczny oraz ponoszenie odpowiedzialności za szkody w środowisku. Dokument ten dostrzega ważną rolę w ekologizacji planowania przestrzennego i użytkowania terenu oraz w edukacji ekologicznej i dostępie do informacji.
- Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań mówi o zachowaniu całej rodzimej przyrody, bez względu na jej formę użytkowania oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia.
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości, który jest instrumentem polityki leśnej w zakresie kształtowania przestrzeni przyrodniczej kraju, zawiera ogólne wytyczne sporządzania regionalnych planów przestrzennego zagospodarowania w dziedzinie zwiększania lesisto-

ści.

- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami określa zakres działania niezbędny do zaplanowania zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju, w sposób zapewniający ochronę środowiska z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości technicznych, organizacyjnych.
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest programem inwestycji rozbudowy systemów oczyszczalni ścieków w sektorze komunalnym. Program pozwoli na wyeliminowanie nieoczyszczonych ścieków (pochodzących ze źródeł miejskich i aglomeracji) z wód powierzchniowych. Dokument dotyczy także poprawy jakości wód powierzchniowych, będących potencjalnym źródłem poboru ujęć komunalnych. Zamierzeniem Programu jest również pobudzenie inicjatyw lokalnych (nowe miejsca pracy) oraz pełne dostosowanie do wymogów Unii Europejskiej w zakresie wyposażenia w system oczyszczalni ścieków i kanalizacji.

Biorąc pod uwagę specyfikę planu miejscowego najistotniejsze cele wymienionych dokumentów odnoszą się do ochrony środowiska przyrodniczego i bioróżnorodności. Przeprowadzona w poprzednich rozdziałach analiza wykazała brak negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym na środowisko przyrodnicze obszaru planu i terenów do niego przyległych. W zakresie przywrócenia wartości przyrodniczych dla przeobrażonego terenu eksploatacji górniczej wyznacza się kierunki rekultywacji w kierunku rekreacyjno-sportowym.

Dokumentu na szczeblu regionalnym i lokalnym

Ustanowione na poziomach międzynarodowym i krajowym cele polityki ekologicznej znalazły swoje odzwierciedlenie w opracowanych na poziomie regionalnym dokumentach strategicznych, takich jak: „Program zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska województwa dolnośląskiego” czy „Wojewódzki plan gospodarki odpadami województwa dolnośląskiego”. Długoterminowy cel „Programu zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska województwa dolnośląskiego” sformułowano jako *„Harmonijny, zrównoważony rozwój województwa, w którym wymagania ochrony środowiska nie tylko mają istotny wpływ na przyszły charakter regionu, ale również wspierają jego rozwój gospodarczy”*. Generalne cele strategiczne do roku 2015 w zakresie ochrony środowiska:

- poprawa jakości powietrza atmosferycznego (dalsze ograniczanie emisji z zakładów przemysłowych, zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza ze źródeł niskiej emisji i ze źródeł komunikacyjnych);
- zmniejszenie uciążliwości hałasu (komunikacyjnego i przemysłowego);
- przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych i podziemnych i ich ochrona (uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, zmniejszenie zużycia wody, ograniczenie zanieczyszczenia spowodowanego niekontrolowanymi spływami powierzchniowymi, podniesienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, zwiększenie małej retencji, ochrona zasób wód podziemnych);
- ograniczenie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko (uporządkowanie gospodarki odpadami przemysłowymi i komunalnymi);
- podniesienie jakości gleb;
- ochrona zasobów złóż poprzez ich racjonalne wykorzystanie;
- ochrona i wzrost różnorodności biologicznej (określenie zasobów, objęcie ochroną obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, powiększenie zasobów leśnych i zapewnienie ich kompleksowej ochrony, podniesienie różnorodności biologicznej i krajobrazowej, rozwój terenów zieleni w miastach i na terenach wiejskich);
- ograniczenie wystąpień nadzwyczajnych zagrożeń środowiska (poprawa bezpieczeństwa ekologicznego związanego z działalnością produkcyjną przedsiębiorców, zapewnienie bezpieczeństwa przewozu drogowego i kolejowego materiałów niebezpiecznych);

- podniesienie świadomości ekologicznej w społeczeństwie;
- otwarta i dwustronna komunikacja pomiędzy wszystkimi stronami zaangażowanymi w ochronę środowiska;
- uzyskanie pełnej informacji o stanie środowiska.

Niniejszy projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego realizuje powyższe cele poprzez:

- w zakresie powietrza atmosferycznego – niedopuszczenie indywidualnych systemów grzewczych – brak zapisu w ustaleniach planu o dopuszczeniu wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej;
- w zakresie hałasu – objęcie ochroną terenów wrażliwych na hałas (zabudowa mieszkaniowa, szkoły, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe);
- w zakresie różnorodności biologicznej – poprzez wyznaczenie terenów zieleni, ochronę drzewostanu oraz obowiązek pozostawienia części działek budowlanych jako terenów biologicznie czynne;
- w zakresie informacji o środowisku oraz komunikacji pomiędzy wszystkimi stronami zaangażowanymi w ochronę środowiska – poprzez realizację planowania zgodnie z trybem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Podstawowym dokumentem ustanowionym na szczeblu gminnym, do którego odnosi się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, jest „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia”. Jednym z celów studium jest ochrona, wzmocnienie i wzbogacenie środowiska przyrodniczego miasta. W zakresie kształtowania i zachowania obszarów o istotnej funkcji przyrodniczej wyznacza się tereny zieleni oraz wskazuje się miejsca sytuowania szpalerów drzew w ciągach istniejących założeń zieleni. Ponadto ochrona obejmuje się klimat akustyczny terenów podlegających ochronie, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Polityka ekologiczna Wrocławia określona została również w dokumencie „Program ochrony środowiska dla miasta Wrocławia na lata 2004-2015”. Większość celów programu ochrony środowiska pokrywa się z celami ustanowionymi na szczeblu wojewódzkim. Opis powiązań analizowanego planu miejscowego zawarto w poprzednich akapitach.

9. Streszczenie

Obszar objęty planem miejscowym znajduje się w zachodniej części miasta Wrocławia. Położony jest pomiędzy stacją kolejową Wrocław-Pracze Odrzańskie mieszczącą się przy ul. Towarowej, ulicą Stabłowicką i Główną. Jego powierzchnia wynosi 42,6 ha.

Na terenie planu zakłada utworzenie zabudowy usługowej (w tym usług oświaty) i mieszkaniowej na terenach położonych w sąsiedztwie linii kolejowej w obrębie osiedli Pracze Odrzańskie i Stabłowice. Oprócz tego zakłada się zagospodarowanie wypełnionego wodą wyrobiska po dawnej kopalni ilów ceramicznych poprzez utworzenie terenu usług i rekreacji. Zachowuje się istniejącą zabudowę mieszkaniową oraz szkołę podstawową. Część terenu planu przeznacza się na urządzenie zielenią.

Projekt planu miejscowego sporządzony został zgodnie z przepisami ochrony środowiska. Z punktu widzenia uwarunkowań ekofizjograficznych nie ma większych przeszkód dla wprowadzania zabudowy na przedmiotowym terenie. Morfologia terenu oraz podłoże geologiczne sprzyjają posadawianiu budynków. Środowisko cechuje się poprawnym stanem, jest odporne na degradację i zachowuje zdolność do regeneracji. Pozytywnie ocenia się pozostawienie dużej powierzchni terenów zieleni oraz ochronę cennego drzewostanu.

Plan miejscowy został przygotowany zgodnie z przepisami ochrony środowiska i z poszanowaniem zasad ładu przestrzennego. Wprowadza zasady sposobu zagospodarowania oraz sposób użytkowania poszczególnych terenów. Realizacja postanowień planu pozwoli na stworzenie harmonijnego krajobrazu zabudowy miejskiej.

10. Spis literatury

- [1] Baraniecki L., Bieroński J., Kuźniewski E., Pawlak W., 2003: Komentarz do mapy sozologicznej, arkusz M-33-34-D Wrocław-zachód, Wrocław.
- [2] Baraniecki L., Bieroński J., Pawlak W., Tomaszewski J., 2003: Komentarz do mapy hydrograficznej, arkusz M-33-34-C Wrocław-zachód, Wrocław.
- [3] Biuro Rozwoju Wrocławia, 2006 (ze zm. 2010): Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wrocław.
- [4] Cichocki Z. (red.), 2006: Środowisko Wrocławia Informator 2006, Instytut Ochrony Środowiska Oddział we Wrocławiu, Wrocław.
- [5] Dubicka M, Szymanowski M., (2000), Struktura miejskiej wyspy ciepła i jej związek z warunkami pogodowymi i urbanistycznymi Wrocławia, Acta Univ. Wratisl., 22, Studia Geogr., 74, 99-118;
- [6] „Geoprojekt” Przedsiębiorstwo Geologiczne – Fizjograficzne i Geodezyjne Budownictwa we Wrocławiu, 1984: Opracowanie fizjograficzne ogólne dla aglomeracji Wrocławia, Wrocław
- [7] Kondracki J., 2000: Geografia Polski. Mezoneiony fizycznogeograficzne, PWN, Warszawa.
- [8] Smolnicki K., Szykasiuk M. (red.), 2003: Informator o stanie środowiska Wrocławia 2002, Dolnośląska Fundacja Ekorozwoju, Wrocław.
- [9] Szafer W., 1972: Podstawy geobotanicznego podziału Polski, [w]: Szata roślinna Polski, t. I, PWN, Warszawa.
- [10] WIOŚ, 2003-2013: Raport o stanie środowiska w woj. dolnośląskim, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Wrocław.
- [11] Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu, 2005: Opracowanie Ekofizjograficzne dla Województwa Dolnośląskiego.
- [12] Hydroprojekt Wrocław, 1998: „Generalna strategia ochrony przed powodzią dorzecza górnej i środkowej Odry po Wielkiej Powodzi Licowej 1997 r.”.
- [13] IMGW, 2003: Opracowanie zasięgów zalewów rzek;
- [14] WWF Polska, RZGW we Wrocławiu: „Mapa terenów zalewowych w dolinie rzeki Odry na obszarze woj. Dolnośląskiego”, Wrocław 2007.
- [15] Lemitor Ochrona Środowiska sp. z o.o., Geomatic Software Solutions sp. z o.o. i Far Data sp. z o.o. spółka komandytowa; 2012: Mapa Akustyczna Wrocławia.
- [16] Lewicki Z (red.), 2010: Środowisko Wrocławia. Informator 2010, LEMITOR Ochrona Środowiska Sp. z o.o. we Wrocławiu, Wrocław.
- [17] Nawara Z, Hałupka K. i in., 1997: Inwentaryzacja i ocena przyrodniczo-użytkowa starorzeczy, nieużytków wodnych i zbiorników wodnych na terenie miasta Wrocławia, Fundacja Oławy i Nysy Kłodzkiej, Wrocław.
- [18] Praca zbiorowa, 1993: Inwentaryzacja stanowisk roślin chronionych na terenie gminy Wrocław, mapa w skali 1:25000.
- [19] Praca zbiorowa, 1993: Inwentaryzacja stanowisk zwierząt chronionych na terenie gminy Wrocław, mapa w skali 1:25000.

Przytoczone w tekście akty prawne pozyskano ze strony internetowej <http://isip.sejm.gov.pl/>.